

3. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign Investment : Terms and Conditions)

3.1 นโยบายส่งเสริมการลงทุน (Investment Promotion Policy)

ในเดือนกันยายน 1994 รัฐบาลมาดากัสการ์ (GOM) ได้จัดตั้งสำนักงานบริการเบ็ดเสร็จ (One-stop Office) หรือ (Guichet Unique) ซึ่งเป็นหน่วยประสานงานสำหรับข้อเสนอโครงการใหม่ สำนักงานนี้ไม่ใช่หน่วยงานที่มีอำนาจตัดสินใจ แต่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการส่งข้อเสนอไปยังกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และติดตามผลจากกระทรวงเหล่านั้น “Guichet Unique” ใช้ระยะเวลาดำเนินการ 45-60 วันแต่ก็มักเกิดการล่าช้าในการอนุมัติ

นอกจากนี้ ในปี 1999 รัฐบาลยังได้ก่อตั้งสำนักงาน “Espace Promotion des Investissements” (Investment Promotion Space) ขึ้นภายในกระทรวงอุตสาหกรรม (Ministry of Industry) เพื่อส่งเสริมการลงทุนของต่างชาติ และเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักลงทุน ด้านระเบียบบริหาร การขอข้อมูล และขั้นตอนการอนุมัติดำเนินงาน

ตั้งแต่ปี 1996 ได้มีการดำเนินแผนการปรับโครงสร้างร่วมกับธนาคารโลกและ IMF รัฐบาลได้พยายามปฏิรูปธุรกิจและสิ่งแวดล้อมในการลงทุนโดยยกเลิกระเบียบและข้อกำหนดทางภาษีที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของภาคเอกชน โดยเฉพาะวิสาหกิจท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลางและนักลงทุนต่างชาติ

ตั้งแต่ปี 1998 รัฐบาลได้ปรับลำดับการปฏิรูปกฎหมายเพื่อจัดระบบผูกขาดวิสาหกิจสาธารณะ ด้านพลังงาน เหมืองแร่ ไฮโดรคาร์บอน โทรคมนาคม และการขนส่งทางอากาศ จึงมีการนำมาตรการต่อไปนี้มาใช้ในปี 1998-1999 เพื่อกระตุ้นการลงทุนของต่างชาติ

- การเช่าที่ดินระยะยาวของชาวต่างชาติ (ดำเนินการแล้ว)
- การผ่อนผันระเบียบการอนุมัติวีซ่าแก่นักลงทุนต่างชาติและนักท่องเที่ยว (ดำเนินการแล้ว)
- การยกเลิกการอนุมัติ equity capital contributions โดยนักลงทุนต่างชาติของครั้งก่อน (ดำเนินการแล้ว)
- การลดขั้นตอนการจดทะเบียนองค์กร (ดำเนินการแล้ว)
- การปรับกรอบด้านกฎหมายและองค์กร เพื่อต่อต้านกับการแข่งขันที่ไม่เสรี (อยู่ระหว่างรออนุมัติ)
- การลงนามในข้อตกลงการจัดการเก็บภาษีซ้ำซ้อนร่วมกับประเทศที่มีศักยภาพ
- แหล่งเงินทุนภาคเอกชน (ดำเนินการแล้ว ตัวอย่างเช่น สัญญาสิทธิพิเศษของการลงทุน OPIC)
- การนำกฎหมายการไกล่เกลี่ยประนีประนอมสมัยใหม่และภาคเอกชนมาใช้ จึงมีการริเริ่มสร้าง Malagasy Center for Arbitration and Mediation (ยังไม่ได้ดำเนินการ)
- การนำกฎหมายการทำเหมืองแร่ฉบับใหม่มาใช้ (ดำเนินการแล้ว) และการร่างกรอบกฎหมายเพื่อส่งเสริมโครงการทำเหมืองแร่ที่ลงทุนมากกว่า 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (คาดว่าจะดำเนินการเสร็จสิ้นก่อนสิ้นปี 2000)

3.2 รูปแบบการลงทุน

การลงทุนอาจอยู่รูปแบบต่างชาติลงทุน 100% หรือการลงทุนร่วมกับบริษัทท้องถิ่นก็ได้ ซึ่งเป็นรูปแบบของการลงทุนทั่วไป

3.3 ภาษี (สรุปภาษีที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของต่างชาติ)

ระบบภาษีของมาดากัสการ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเก็บจากรัฐบาลส่วนกลาง แบ่งออกได้เป็นภาษีส่วนกลาง (National Taxes) และภาษีท้องถิ่น (Local Taxes) รายได้จากภาษีส่วนกลางมีสัดส่วนมากกว่า 95% ของรายได้จากภาษีทั้งหมด

ภาษีที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของต่างชาติ ประกอบด้วย

3.3.1 ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)

ภาษีมูลค่าเพิ่มถูกนำมาใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 1994 แทนที่ภาษีขาย ภาษีนี้เรียกเก็บในทุกขั้นตอนของการผลิตและการกระจายสินค้า นอกจากนี้ยังเรียกเก็บจากสินค้าและบริการที่นำเข้ามาในประเทศ

อัตราภาษีมี 2 อัตรา คือ

- 0% สำหรับการส่งออก
- 20% สำหรับอัตราทั่วไป

ในระยะแรกอัตราภาษีเท่ากับ 25 % แต่ภายหลังนับตั้งแต่ปี 1996 เป็นต้นมา อัตราภาษีลดลงเหลือ 20 %

3.3.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax)

ภาษีเงินได้นิติบุคคลถูกนำมาใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 1978 อัตราภาษีอยู่ที่ 35% สำหรับธุรกรรมทุกประเภท

ในธุรกิจการลงทุนบางประเภทสามารถขอลดหย่อนภาษีได้ตั้งแต่ 5% ถึง 50% ขึ้นอยู่กับประเภทการลงทุน

3.3.3 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ภาษีจากรายได้ค่าจ้างประจำ (Employment Income Tax) กับภาษีจากรายได้ค่าจ้างไม่ประจำ (Non-employment Income Tax)

1) ภาษีจากรายได้ค่าจ้างประจำ

ภาษีหัก ณ ที่จ่ายในอัตราก้าวหน้า ขึ้นอยู่กับรายได้

ตารางที่ 24 อัตราภาษีเงินได้จากรายได้ค่าจ้างประจำ

ลำดับ	รายได้ (FMG)	อัตราภาษี (%)
1	ไม่เกิน 150,000	500 FMG
2	151,000-250,000	2
3	251,000-500,000	10
4	501,000-750,000	15
5	751,000-1,000,000	20
6	1,001,000-1,500,000	25
7	1,501,000-2,500,000	30
8	เกิน 2,500,000	35

2) ภาษีจากรายได้ค่าจ้างไม่ประจำ

ตารางที่ 25 อัตราภาษีเงินได้จากรายได้ค่าจ้างไม่ประจำ

รายการ	รายได้ (FMG)	อัตราภาษี (%)
1	ไม่เกิน 250,000	10,000 FMG
2	251,000-600,000	5
3	601,000-1,000,000	10
4	1,001,000-1,500,000	15
5	1,501,000-2,500,000	20
6	2,501,000-5,000,000	25
7	5,001,000-10,000,000	30
8	มากกว่า 10,000,000	35

3.3.4 ภาษีสรรพสามิต (Excise Tax)

เรียกเก็บจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยาสูบ ผลิตภัณฑ์จากแร่ และเครื่องสำอาง อัตราภาษีมีตั้งแต่ 10% ถึง 100%

3.3.5 ภาษีศุลกากร (Customs Duty) และ ภาษีนำเข้า (Import duty)

ภาษีศุลกากรเรียกเก็บจากราคา C.I.F. ของสินค้านำเข้า มีการยกเว้นสินค้าหลายประเภทตามที่ระบุไว้ในรายการของศุลกากร

อัตราภาษีมีตั้งแต่ 0% ถึง 20% ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 0% ถึง 10%

อัตราภาษีนำเข้ามีตั้งแต่ 0% ถึง 30% สำหรับสินค้านำเข้าทุกประเภท ผลรวมของภาษีนำเข้าและภาษีศุลกากรจะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30%

3.3.6 ภาษีการโอนทรัพย์สิน (Property Transfer Duties)

เรียกเก็บจากการขาย ให้เช่าหรือแลกเปลี่ยนทรัพย์สิน ข้อมูลบริษัท การร่วมกิจการ การโอนหุ้น การขายหรือโอนค่าความนิยม การเรียกเก็บเงิน และการประมูล อัตราภาษีมีทั้งแบบคงที่และเป็นสัดส่วน ซึ่งอยู่ระหว่าง 6 ถึง 12% กับอีก 2% เพิ่มเติมซึ่งเรียกเก็บโดย FAR

3.3.7 ภาษีจากรายได้การลงทุน (Tax on Capital Income)

เรียกเก็บจากรายได้การลงทุน ค่าธรรมเนียม พันธบัตร และค่าพรีเมียม อัตราภาษีเรียกเก็บในอัตรา 25%

3.3.8 ภาษีการโอนเงินออกนอกประเทศ (Tax on Transfers Abroad)

เรียกเก็บจากรายได้ของบริษัทหรือของคนต่างด้าวที่โอนออกนอกประเทศ อัตราภาษีเท่ากับ 15%

3.3.9 อากรแสตมป์ (Stamp duty)

เรียกเก็บจาก เอกสารตามกฎหมาย เอกสารการดำเนินธุรกิจ ใบเสร็จ เอกสารทางการเงิน อัตราภาษีมีทั้งแบบคงที่และเป็นสัดส่วน ขึ้นอยู่กับประเภทของเอกสาร อัตราคงที่มีตั้งแต่ FMG400 ถึง FMG 1,000 อัตราที่เป็นสัดส่วนเท่ากับ 0.5 %ของมูลค่าในเอกสารทางการเงินและอัตรา 0.05%ของมูลค่าของเช็ค

3.3.10 ภาษีสิ่งปลูกสร้าง (Tax on Buildings)

เรียกเก็บจากค่าเช่าอาคารและเครื่องจักรอุปกรณ์ที่เคลื่อนที่ไม่ได้ อัตราภาษีมีดังนี้

ตารางที่ 26 อัตราภาษีสิ่งปลูกสร้าง

รายการ	Owner-occupied	Non-owner-occupied
Residential	3 to 6 percent	4 to 6 percent
Non-residential	5 to 10 percent	6 to 10 percent

3.3.11 ภาษีที่ดิน (Land Tax)

เรียกเก็บเป็นรายปีจากที่ดิน ขึ้นอยู่กับการทำประโยชน์ในที่ดินนั้นๆ อัตราภาษีคิดต่อพื้นที่เฮกตาร์

- ก. FMG 50-300 สำหรับพื้นที่เลี้ยงสัตว์
- ข. FMG500-1000 สำหรับการปลูกพืชอุตสาหกรรม
- ค. 1 % ของมูลค่าที่ดินสำหรับที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในภาคเกษตรกรรม
- ง. FMG400-800 สำหรับพื้นที่ป่า ทะเลสาบ พื้นที่ชุ่มน้ำ
- จ. FMG1000 to 2000 สำหรับพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ใดๆ

3.3.12 ภาษีการประกอบอาชีพ (Professional tax)

เรียกเก็บเป็นรายปีกับบุคคล บริษัท ที่เกี่ยวข้องกับการค้า อุตสาหกรรมหรือการบริการ ยกเว้นค่าจ้างรายได้จาก ภัตตาคารและร้านอาหารในมหาวิทยาลัย เกษตรกร (เจ้าของ) การตกปลาและการล่าสัตว์ บริษัทด้านเกษตรกรรม ศิลปิน ผู้อำนวยการโรงเรียน พนักงานขายหนังสือพิมพ์และนิตยสาร เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น บริษัทที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสุขอนามัย โบ๊คเกอร์ในตลาดหลักทรัพย์สำหรับสินค้าที่ได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุนจากต่างชาติ และการจัดซื้อของบริษัท

อัตราภาษีมี 2 อัตรา คือ

- ก. อัตราคงที่เริ่มตั้งแต่ FMG 7,500 ถึง FMG 240,000 ต่อปีขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจหรืออาชีพ (แบ่งออกเป็น 5 ประเภท), ประชากรในพื้นที่ที่บริษัทนั้นๆตั้งอยู่ และจำนวน ลูกจ้างและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการ
- ข. อัตราที่เป็นสัดส่วนขึ้นอยู่กับค่าเช่าสถานที่ รวมทั้งการใช้อุปกรณ์ มี 5 อัตราสำหรับสถานที่อุปกรณ์ 5 ประเภทตามที่กำหนดไว้ เช่น 3.33% , 5%, 6.66%, 10% และ 20%

3.4 การส่งเสริมการลงทุนและสิทธิพิเศษ

การปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆเพื่อเป็นการกระตุ้นการลงทุนของต่างชาติ มีประเด็นหลักๆ ด้านการจัดการและสิทธิพิเศษ ดังนี้

- ระบบเศรษฐกิจมีความเป็นอิสระมากขึ้นโดยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เป็นของภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น และการโอนเงินของชาวต่างชาติทั้งที่มีถิ่นพำนักในประเทศและไม่มีถิ่นพำนัก
- การโอนเงินปันผลของนักลงทุนชาวต่างประเทศออกนอกประเทศโดยไม่คิดค่าธรรมเนียม
- การยกเลิกภาษีส่งออก
- การร่วมมือทางภูมิภาคโดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ Common Market of Eastern and Southern Africa (COMESA) Cross Border Initiative (CB) และ the Indian Ocean Commission and the Indian Ocean Rim Association for Regional Co-operation (IOR-ARC)
- การส่งเสริมการจัดตั้งเขตส่งออกพิเศษ (Export Processing Zone, EPZ) รวมทั้งสิทธิพิเศษด้านภาษี สำหรับการลงทุนเพื่อการส่งออก
- ชาวต่างชาติสามารถเช่าที่ดินของรัฐได้เป็นระยะเวลา 99 ปี
- การยกเลิกการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากบริษัทส่งออกและบริษัทในเขตพื้นที่ EPZ ได้ถึงจำนวนของ VAT Credit
- การลดหรือยกเลิกภาษีนำเข้าสำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการก่อสร้าง เครื่องจักร อุปกรณ์ทางการเกษตร

3.5 การโอนเงินกลับประเทศ และการแลกเปลี่ยนสกุลเงิน (Repatriation and Convertibility)

ในปี 1998 รัฐบาลได้ยกเลิกข้อบังคับการชำระและโอนเงินทั้งหมด และเปลี่ยนมาใช้มาตรา 8 ตามข้อตกลง IMF แทน ซึ่งเป็นการยกเลิกการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราโดยสมบูรณ์ จะไม่มีข้อบังคับในการแลกเปลี่ยนสกุลเงินหรือการโอนเงินทุนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนต่างชาติ ซึ่งได้แก่ การโอนเงินลงทุนกลับประเทศ เงินได้ การชำระคืนเงินกู้ และการชำระค่าเช่าเป็นสกุลเงินที่ใช้ได้โดยอิสระตามอัตราตลาดที่กฎหมายกำหนด การล่าช้ามักเกิดจากการขาดแคลนเงินตราแลกเปลี่ยนต่างประเทศชั่วคราว นักลงทุนต่างชาติสามารถเปิดบัญชีธนาคารเป็นสกุลเงินต่างประเทศได้

ตามที่กฎหมายกำหนด นักลงทุนต่างชาติต้องโอนเงินกลับโดยผ่านธนาคาร โดยไม่จำกัดกระแสเงินเข้าหรือออกของผลกำไร หนี้ เงินทุน เงินคืนทุน ผลตอบแทนลิขสิทธิ์ทางปัญญา ฯลฯ

3.6 การปกป้องการลงทุน

ประเทศมาดากัสการ์เข้าร่วมเป็นสมาชิกของ Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA) และ the African Trade Insurance Agency (ATI) เพื่อให้หลักประกันสำหรับการลงทุนของต่างชาติในเรื่องความเสี่ยงด้านการเมืองและธุรกรรมด้านการค้าและการเงิน

เดิมนักลงทุนในมาดากัสการ์ต้องเผชิญกับกฎหมาย ซึ่งระบบตุลาการไม่สามารถให้ความปลอดภัยในทรัพย์สินส่วนบุคคลและการบังคับใช้สัญญาได้มากนัก การแทรกแซงของรัฐบาลในระบบศาลเป็นเรื่องธรรมดา เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2000 ภาคเอกชนด้วยความช่วยเหลือของ USAID ได้ก่อตั้งระบบปฏิบัติการพิจารณาและตัดสิน “Centre d'Arbitrage et de Médiation de Madagascar (CAMM)” เพื่อทางเลือกสำหรับคดีข้อขัดแย้งทางธุรกิจโดยผ่านใช้กฎหมายการไกล่เกลี่ยประนีประนอมฉบับใหม่

รัฐบาล โดย Malagasy Office of Industrial Property (OMAPI) และ Malagasy Copyright Office (OMDA) จะดูแลด้านการคุ้มครองลิขสิทธิ์และเครื่องหมายการค้า ในทางกฎหมาย ระบบตุลาการของมาดากัสการ์ให้การยอมรับการตัดสินในศาลต่างชาติ กฎหมายมาดากัสการ์เกี่ยวกับบริษัทนั้น เก่ามาก แต่คาดว่าประมวลกฎหมายฉบับใหม่ น่าจะได้รับการปรับปรุงเร็ว ๆ นี้

การตัดสินด้านการเงินมักดำเนินการโดยใช้ทั้งสกุลเงินของนักลงทุนและสกุลเงินท้องถิ่น

ภายใต้กฎหมายการแปรรูปส่งออกชาน รัฐบาลอาจรวมการตัดสินข้อขัดแย้งด้านการลงทุนในระดับนานาชาติระหว่างนักลงทุนต่างชาติและรัฐ กรอบกฎหมายของภาคเอกชนซึ่งอยู่ระหว่างการปรับปรุง ยังได้รับผลกระทบจาก

- กฎหมายครอบคลุมไม่ทั่วถึง
- การเผยแพร่และความรู้ด้านกฎหมายไม่เพียงพอ
- การใช้และการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่สอดคล้องกัน

มาดากัสการ์ไม่ได้ประเทศสมาชิกของ International Center for the Settlement of Investment Disputes (ICSID) และ the New York Convention of 1958 on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards

3.7 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุน

Guichet Unique, Ministere de l'Economie et du Plan

P.O. Box 674, Antananarivo – Madagascar

Tel : (261 2) 202 84

Fax : (261 2) 285 08